

«Інклюзія у співпраці» – унікальний проект Ради молодих вчених НТУ «ХПІ»

[Тетяна Тихомирова, Василь Маліков]

#17 от 23.10.2018

29 вересня відбувся найбільш важливий та відповідальний етап проекту соціальної дії «Інклюзія у співпраці»*. Студенти й молоді вчені харківського Політеху взяли участь у створенні нових садів на території інтернатів у Харківській області. Реалізація проекту спрямована на побудову довіри і порозуміння, налагодження співпраці між людьми з інвалідністю і без інвалідності та подолання існуючих бар'єрів соціальної ізоляції людей, які живуть в психоневрологічних інтернатах.

Проект почався ще навесні цього року. Саме тоді в креативному просторі «Науковий Андеграунд» зустрілася ініціативна група харківських політехників для обговорення ідеї і подання заявки на грант. Суть проекту полягала в озелененні території двох психоневрологічних інтернатів, де все своє життя мешкають хлопці та чоловіки з різними розумовими порушеннями та порушеннями опорно-рухового апарату. Нашим завданням також було такими діями привернути увагу громадськості до морально застарілого казенного ландшафтного дизайну у Ржавецькому та Комарівському психоневрологічних інтернатах, налагодити постійне спілкування між вихованцями та студентами. Оформленням ідеї у самостійний проект зайнялися його менеджери: доцент Тетяна Сергіївна Тихомирова і Василь Володимирович Маліков, секретар Ради молодих вчених НТУ «ХПІ». Заклади було обрано не випадково, адже викладачі, аспіранти і студенти кафедри хімічної техніки і промислової екології, доцентом якої є Тетяна Тихомирова, вже кілька років підтримують вихованців цих інтернатів і добре знають їх потреби і найболючіші питання.

Організатори проекту змогли залучити до співпраці низку громадських організацій та отримати фінансову підтримку для його здійснення в межах програми «Активні громадяни» Британської Ради в Україні. Вже на стадії розробки ми отримали листи підтримки від адміністрації інтернатів та БО БФ «Волонтери: дорослі дітям». Проект «Інклюзія у співпраці» схвально зустріли Олена Петрівна Авдєєва, голова Ради молодих вчених нашого університету, і Роман Сергійович Томашевський, голова ГО «Об'єднання молодих науковців НТУ «ХПІ». Саме ця організація-партнер Британської Ради забезпечила консультації і підтримку у поданні нашого проекту як проекту соціальної дії «Активних громадян» –

програми для молоді у галузі міжкультурного діалогу і соціального розвитку.

Можете уявити собі нашу радість, коли ми дізналися, що цей проект соціальної дії схвалили і ми отримуємо кошти на купівлю дерев, кущів, добрив та інших необхідних речей для його реалізації. На першому етапі команда студентів та викладачів відвідала інтернати та разом з їх вихованцями визначилися, які фруктові дерева та кущі вони б бажали вирощувати та місця, де буде закладено новий фруктовий сад. Зрештою вранці 29 вересня до інтернатів поїхали 25 осіб – серед них студенти і випускники харківського Політеху, його молоді вчені, аспіранти і викладачі, волонтери, об'єднанні спільною метою.

Наші студенти й викладачі та вихованці інтернату під керівництвом досвідчених агроекологів – доцентів кафедри хімічної техніки та промислової екології харківського Політеху О. М. Філенко, О. В. Шестопалова, Т. С. Тихомирової – впоралися з завданням на «відмінно». – Виконуючи ці роботи на території інтернату, ми радо спілкувалися з його вихованцями. Хлопці з великою гордістю показували ділянку для городу та розповідали, які овочі вони виростили на ньому цього року. Я зрозумів, як вони люблять працювати на землі, як дбають про неї, та зміг відчутти те захоплення і задоволення, з якими ми разом займалися такою буденною, на перший погляд працею, створюючи новий сад. Усвідомив, наскільки цінною і важливою ця справа є і для них, і для мене, – ділиться своїми враженнями Василь Маліков, доцент кафедри українознавства, культурології та історії науки НТУ «ХПІ».

– Кожному студенту, а нас було всього 12, – каже Настя Анікеєва студентка групи МІТ (ІТ)-17, – допомагали два чи навіть три вихованці. Під час спільної праці ми дійсно стали друзями: вони інші, але також дуже цікаві особистості, – продовжує свою розповідь Настя. – Це надзвичайний за своїм змістом та метою проект, – каже Кирило Чікірякін, голова постійної комісії з питань охорони навколишнього середовища та екології міста Молодіжної ради при Харківському міському голові, – ми приєдналися на завершальному етапі, коли дізналися з соціальної мережі Фейсбук, що такий проект реалізується. Приїхати тільки в якості фізичної допомоги ми не могли, тому привезли ще й солодощі від себе.

І несподівано для вихованців на обідньому столі з'явилися солодкі гостинці від Молодіжної Ради. Та це була не єдина допомога, Кирило Чікірякін організував також три автомобілі для трансферу учасників з Харкова. Менеджери проекту висловлюють щире подяку за такий великий внесок для його втілення у життя.

Фотографія напам'ятає й знову у дорогу. Спілкування з вихованцями Ржавецького інтернату відрізняється від попереднього інтернату. Тут живуть дорослі чоловіки з інвалідністю, дехто з них раніше мали родину, пам'ятають своїх рідних, але за життєвими обставинами опинилися в цьому закладі. Ржавецький інтернат має 3 га землі, велике підсобне господарство з городом і худобою. Вихованці інтернату – самостійні і працелюбні люди, і цей факт найкраще спростовує негативні стереотипні судження про людей з інвалідністю.

– Набагато важче прийняти той факт, що тут чоловіки мешкають до самого кінця життя, – каже Тетяна Тихомирова. – Ми переймалися тим, як студенти і студентки, більшість з яких вперше відвідували психоневрологічний інтернат, будуть сприймати його вихованців. Та побачили, що вони зібралися, працювали й тепло спілкувалися з чоловіками.

Всі – і дівчата й хлопці з Політеху, і молоді вчені та волонтери, і вихованці – доклали

максимальних зусиль, знайшли заняття собі до снаги, і впоралися з роботою. Сподіваємося, що всі дерева, посаджені з турботою та любов'ю через декілька років стануть окрасою інтернату, а ми разом з його мешканцями, для яких він є рідною домівкою, зможемо поласувати першим врожаєм персиків, груш та інших фруктів і ягід.

На завершення вихованці Ржавецького інтернату також отримали солодкі гостинці, адже дорослі – це ті ж діти, як влучно висловився один з учасників проекту, солодощі їм були до вподоби. Та найбільше чоловіки раділи тому, що до них приїхало так багато людей.

Найціннішим для нас усіх виявляється саме живе безпосереднє спілкування, спільна праця, співпереживання і порозуміння.

Завдяки зусиллям БО БФ «Волонтери: дорослі дітям», партнера проекту, всі учасники закладки садів у обох інтернатах обідали польовою кашею.

Суботній день добіг кінця, втомлена команда повернулася додому у Харків. Але проект «Інклюзія в співпраці» матиме продовження. Попереду ще декілька візитів для догляду за рослинами і обрізки саджанців навесні. Вони стануть чудовою нагодою для подальшого спілкування учасників та учасниць нашого проекту з вихованцями інтернатів.

Сподіваємося, що позитивний досвід проекту «Інклюзія в співпраці» допомагає розвивати толерантність, долати бар'єри щодо інвалідності насамперед у свідомості людей та засвідчує дієвість інклюзивного підходу для українського суспільства. І дякуємо усім, хто підтримує такі ініціативи!

Статтю підготували Тетяна Тихомирова та Василь Маліков

*Інклюзія – це процес реального включення осіб з інвалідністю в активне суспільне життя, однаковою мірою необхідний для всіх членів суспільства.